

Språkåret: Ein høyrer ofte påstanden om at Ivar Aasen ikkje brydde seg om Austlandet og austlandsmåla.

Aasen i Hedmark

MENINGER

Jens Haugen

Det finst òg dei som hardnakka påstår at Ivar Aasen ikkje har vore innom Hedmark i det heile.

Sanninga er at Ivar Aasen var innom Hedmark fire gonger på innsamlingsferdene sine.

Uansett kva ein måtte meine om arbeidet til Ivar Aasen, bør ein innimellom kanskje reflektere litt over kor mykje og kor langt Ivar Aasen faktisk reiste gjennom meir eller mindre heile landet, og at det ikkje var snakk om buss, tog eller fly.

Ivar Aasen gjekk for det meste til fots, og det fanst nok ikkje mange – om nokon – på 1800-talet som har sett – og hørt – så mykje av Noreg, som nettopp Ivar Aasen.

■ 11. september 1847 kom Ivar Aasen frå «Hov til Oos i Tolgen», som han sjølv skrev i dagboka si.

Det gjekk sakte, og Aasen hadde god tid til refleksjon.

12. september gjekk det vidare frå «Oos til Enge i Tyldalen», og han hadde «Gode Veie og godt Veir. Agre og Kornaval træffes ikkje før i Tønset, som er en temmelig vakker Egn.»

Fra Tønsæt/Tynset hadde han litt selskap på vegen av ein Mortensen, og seinare på kvelden var han saman med svigerfaren, Peer Tangen. Det var nok ei og anna historie å høre på desse ferde-

ne.

■ Den 13. gjekk det frå «Engen til Aakre», og Ivar Aasen noterte at det var langt mellom gardane. Han må ha følt seg einsam innimellom og lurt på kva han gjorde på desse lange turane.

14. september gjekk det vidare til Storelvdaalen og seinare over Glomma i Kopangsund, «hvor man deels færger og deels kjører. Regn og Uveir.»

Den 15. gjorde han seg på veg til Ophus og blei hos Gjæstgiveren Anders i tre dagar. Aasen noterte

at han «samlet endel Opisyninger om Østerdalsmalet». Han skreiv også ned kjenneteikn på hus og folk.

Den 20. gjekk det vidare til Aasæt, så til Grundsæt, Elverum, Løiten, Romedal, og den 22. september gjekk han frå Gaustad til Minne i Eidsvold.

Den 24. kom han så til Kristiania. Det tok Ivar Aasen ca. ti dagar å krysse Hedmark, og dette var altså den første av fire turar han hadde gjennom dette lange fylket.

■ Ivar Aasen skreiv dagboka si på dansk, og paradoksalt nok – vil nokon kunne seie – skreiv han også grammatikken for det nye landsmålet på dansk.

Men han skreiv altså på det ofisielle skriftspråket ein hadde i Noreg på den tida. Resultatet av mange år med vandring og innsamling blei eit dynamisk samspel mellom to skriftspråk som utvikla seg som nysådde frø og voks seg store og grøne og levande med mange greiner og blad.

Begge skriftspråka har endra seg svært mykje sidan Aasen si tid, men det finst ikkje ein enkeltperson som bokstavleg talt har gått så langt for å gje folket eit norsk skriftspråk.

Uansett kva ein måtte meine om nynorsk, må ein kunne seie på litt ungdommeleg anglonorsk: respekt!

“Aasen noterte at han «samlet endel Opisyninger om Østerdalsmalet». Han skreiv også ned kjenneteikn på hus og folk.”

La Descar

– Norges eldste og Gregers, Hamar onsdag 23. oktober
(dørene åpnes kl 20)

HA-kort pris kr 1
Ord. pris kr 200,-

Billetter ved inngang

LANDBRUKET I VALGKAMPEN

Debatten som forsvant

■ I et innlegg i HA 4. oktober beskriver Høyres fylkestingsrepresentanter Lasse Lehre og Kristian Tonning Riise det de mener var en uredelig kampanje fra Norges Bondelag mot Høyre i forkant av årets storatingsvalg.

Norges Bondelag fulgte alle

Samtidig kan det sikkert oppleves som ubehagelig når vi argumenterer mot politiske tiltak som vi mener vil svekke mulighetene til å produsere mat over hele landet.

Vi ville ikke gjort jobben vår som næringsorganisasjon for norske bønder hvis vi ikke hadde ført fram følgende

land heller ikke er helt fornøyd med Høyres landbrukspolitiske program. Det er i så fall en holdning vi ikke hørte om i valgkampen.

■ Ellers merker vi oss at næringsspolitisk talmann i Høyre, Svein Flattén, virker å ha

Mission Ma
– Røde Sky
Torsdag 24. oktober